

POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
INFORMATIČKA AGENCIJA
ISPOSTAVA NOVO SARAJEVO

26-07-2023

KLAS D.D. SARAJEVO

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Godišnji izvještaj o poslovanju za 2022. godinu	1 – 4
Izvještaj nezavisnog revizora	5 – 8
Izvještaj o ukupnom rezultatu	9
Izvještaj o finansijskom položaju	10
Izvještaj o promjenama na kapitalu	11
Izvještaj o novčanim tokovima	12
Napomene uz finansijske izvještaje	13 – 46

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Godina 2022. je bila izazovna zbog fluktuacije cijena strateških sirovina i ambalaže. Početkom 2022. godine tržište se prilično zatvorilo zbog rata Ukrajina - Rusija ali zbog djelatnosti koju obavlja Klas d.d. Sarajevo na neki način nismo u potpunosti osjetili posljedice rata. Naš poslovni proces je uspio održati kontinuitet. Dugogodišnjom saradnjom sa našim dobavljačima osnovnih sirovina i ambalaže uspjeli smo održati proizvodnju i prodaju bez prekida. Aktivnosti Društva sprovedene u 2022. godini su dokaz poslovanja baziranog na principima optimalnog poslovnog procesa i ušteda, prvenstveno kroz kontinuirano smanjenje potrošnje u svim segmentima obavljanja poslovne djelatnosti, pri tome ne zanemarujući težnju ka ostvarenju postavljenih ciljeva Planom poslovanja.

Značajni događaji nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja i informacija o osnovnim procesima u Društvu

Događaje koji su nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja prikazani su u napomeni 44. uz finansijske izvještaje.

Procjena budućeg razvoja

Planom poslovanja predviđen je dalji rast na tržištu proizvodnjom veće količine hrane, optimizacijom proizvodnje zbog dostizanja normiranih količina, povećanjem udjela na inostranim tržištima.

Informacije o otkupu vlastitih dionica – nije bilo sticanja vlastitih dionica

Mjere na zaštiti životne sredine

Kontinuirano težimo pronalaženju inovativnih načina smanjenja potrošnje energije, uklanjanje otpada i ponovnu upotrebu materijala da bismo na najmanju moguću mjeru sveli naš uticaj na životnu okolinu i stvorili održiv razvoj. Sistem održivog upravljanja životnom okolinom temelji se na dobro promišljenoj i ekonomičnoj upotrebi prirodnih izvora, koristeći ekološki prihvatljivije tehnologije u proizvodnji, smanjenje otpada i manjoj potrošnji energije i vode.

Ciljevi i politike te izloženost rizicima

Upravljanje finansijskim rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum.

Rizik promjene cijena

Društvo je izloženo riziku promjene cijena osnovnih ulaznih inputa. Rizik promjene cijena prvenstveno se odnosi na cijene: sirovina, ambalaže, električne energije, cijena rada itd.

Upravljanje valutnim rizikom

Društvo obavlja određene transakcije denominirane u EUR. Budući da je Konvertibilna marka (KM) vezana za EUR, Društvo nije izloženo riziku promjena EUR kursa.

Ciljevi i politike te izloženost rizicima (nastavak)

Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo trenutno nije izloženo kamatnom riziku budući da ne pozajmljuje sredstva po fiksnim i po promjenjivim kamatnim stopama. Ukoliko u toku naredne godine Društvo bude podiglo ili pozajmilo drugima novčana sredstva onda se mogu očekivati efekti promjene visine tržišnih kamatnih stopa koji će djelovati na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Društvo je izloženo riziku promjene kamatnih stopa u mjeri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući i investicije) i kamatonosne obaveze dospijevaju za naplatu u različito vrijeme ili u različitim iznosima.

Društvo će pratiti izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranje, prije svega dugoročnih kreditnih obaveza, budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koji je u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici Društva neće izmirivati svoje obaveze po osnovu finansijskih instrumenata ili ugovora, što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva.

Društvo je izloženo kreditnom riziku iz redovnog poslovanja (uglavnom po osnovu potraživanja od kupaca). Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim kupcima i da obezbijedi dovoljno koletrala, gdje se pokaže kao potrebno kao sredstvo za umanjenje rizika i finansijskih gubitaka.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje adekvatnog nivoa novčanih sredstava, kao i obezbijedenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnost da se izravna pozicija na tržištu.

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva, koja izvršava svoje obaveze u skladu sa smjernicama datim od strane Nadzornog odbora. Zbog dinamične prirode poslovanja Društva, a što se prije svega odnosi na prisutnost sezonskog karaktera poslovanja, Služba za računovodstvo i finansije teži da održi fleksibilnost finansiranja Društva držanjem na raspolaganju dogovorenenih kreditnih linija. Služba za računovodstvo i finansije kontinuirano prati likvidnost Društva kako bi se obezbijedilo dovoljno sredstava za potrebe poslovanja, uz održavanje dovoljno prostora za korištenje neiskorištenih kreditnih linija, kada je to potrebno.

Prikaz pravila korporativnog upravljanja

Vrijednosti na kojima počiva moderni razvoj Klas d.d. Sarajevo su:

- Visokostručni obrazovani kadrovi specijalizirani za proizvodnju hrane,
- Visoko kvalitetan i međunarodno priznat proizvod, bh brand,
- Visoka orijentiranost prema kupcima,
- Transparentni odnosi,
- Poštivanje i predanost međunarodnim standardima,
- Poštivanje okoline i predanost čistim tehnologijama,
- Predanost usvojenom sistemu kvaliteta, njegova dogradnja i unaprjeđenje.

Osnovna načela:

- Promovisanje Politike kvaliteta i sigurnosti hrane,
- Poštivanje važećih zakonskih propisa i standarda,
- Proizvodnja kvalitetnog i sigurnog proizvoda,
- Postizanje i održavanje kvaliteta proizvoda u skladu sa standardima, kroz povećanje efektivnosti i efikasnosti,
- Kontinuirano raditi na edukaciji ljudskih resursa, racionalizaciji i koordinaciji kroz timski rad,
- Uspostavljanje sistema povratnih informacija od kupaca, sa ciljem istraživanja i analize zahtjeva i mogućnosti njihove realizacije,
- Svojim načinom rada, tehnologijom i drugim aktivnostima ne ugrožavati korisnike svojih proizvoda, radnu i životnu okolinu,
- Stalna kontrola proizvoda i procesa u pogledu higijene, dobre prakse,
- Održavanje visokog nivoa higijene osoblja, radnih prostora i opreme,
- Jačanje komunikacije i partnerski odnos svih zainteresiranih strana – vlasnika, uposlenika, dobavljača i društvenog okruženja,
- Odgovornost za obezbjeđenje kvaliteta snose svi zaposleni,
- Osiguravanje pravovremenog i primjerenog osposobljavanja zaposlenih,
- Njegovanje dobre saradnje i osjećaja pripadnosti preduzeću, u kojem svi zaposleni razumiju svoje zadatke, ovlaštenja i odgovornosti,
- Timski rad i lojalnost preduzeću je odlika zaposlenih u Klas d.d. Sarajevo.

Prikaz pravila korporativnog upravljanja (nastavak)

Bitno je naglasiti da svi dioničari imaju ravnopravni položaj, neovisno o broju dionica kojima raspolažu, državi njihova porijekla, te drugim osobinama. Svi dioničari imaju pravo na obavještenost i svi dokumenti su dostupni na uvid. Uprava društva redovno podnosi izvještaje AS Holdingu i vrši se kvartalno preispitivanje upravljanja. Interna kontrola provjerava poštivanje propisa, smjernica i uputa, a nezavisni vanjski revizor kontinuirano radi ocjenu adekvatnosti finansijskih izvještaja u odnosu na stvarno stanje u Društvu. Odbor za reviziju u Klas d.d. Sarajevo je neovisno tijelo koje također provjerava poštivanje propisa, smjernica i uputa ali i vrši ocjenu adekvatnosti finansijskih izvještaja u odnosu na stvarno stanje u Društvu.

Za i u ime Društva,

Madžid Avdagić, direktor

Klas d.d. Sarajevo

Paromlinska 43

71 000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

23. juni 2023. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Klas d.d. Sarajevo:

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Klas d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o finansijskom položaju, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, i napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažeti prikaz značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2022. godine, i njegovu finansijsku uspješnost te njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Društva u skladu s Međunarodnim Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

since 1845

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

Deloitte je vodeći globalni pružatelj usluga revizije i savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te poreznih i povezanih usluga. Naša globalno povezana mreža članova i povezanih subjekata u preko 150 zemalja i teritorija (zajednički „organizacija Deloitte“) pruža svoje usluge četirima od pet poslovnih subjekata uvrštenih u popis 500 vodećih društava prema izboru časopisa „Fortune“ (Fortune Global 500®). Saznajte više o načinu na koji oko 415 000 Deloitteovih stručnjaka daje svoj bitan doprinos na linku www.deloitte.com.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. Sarajevo i Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. sa svojim podružnicama Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka i Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. – Podružnica Banja Luka pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovom društva Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružiocima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 160 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.

© 2023. Za informacije, molimo kontaktirajte Deloitte Bosna i Hercegovina.

Isticanje pitanja

Kao što je objašnjeno u Napomeni 3. „Vremenska neograničenost poslovanja“ uz finansijske izvještaje, za godinu koja je završila 31. decembra 2022. kratkoročne obaveze Društva premašuju iznos kratkoročne imovine za 14.706 hiljada KM (31. decembar 2021.: 10.425 hiljada KM). Većinski vlasnici su se obvezali pružiti finansijsku podršku Društvu u pismu podrške od 5. juna 2023. godine za razdoblje od najmanje dvanaest mjeseci od datuma pisma podrške.

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s tim pitanjem.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Priznavanje prihoda od prodaje gotovih proizvoda i robe

Glavni operativni prihodi Društva se sastoje od prihoda od prodaje gotovih proizvoda i prihoda od prodaje robe. U skladu sa informacijama objavljenim u Napomeni 6., Društvo je u finansijskoj godini ostvarilo ukupne prihode od prodaje u iznosu od 51.557 hiljada KM (2021. godine: 50.610 hiljade KM). Društvo se bavi proizvodnjom i prodajom mlinskih i pekarskih proizvoda, tjestenine, slastičarskih i konditorskih proizvoda. Prihodi od prodaje važni su za ocjenjivanje uspješnosti poslovanja Društva. Zbog velike materijalne značajnosti, velike količine podataka koja se obrađuje, kao i postojanja rizika u vezi postojanja i tačnosti evidentiranih prihoda, našu pažnju smo usmjerili na ovo područje.

Pogledati Napomenu 3. Pregled temeljnih računovodstvenih politika – priznavanje prihoda i Napomenu 6. Prihodi od prodaje.

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Naš revizijski pristup je obuhvatio testiranje kontrola kao i primjenu različitih dokaznih postupaka u cilju dobijanja dokaza, a ovisno o distributivnom kanalu prodaje - maloprodaja ili veleprodaja. Ocijenili smo dizajn i implementaciju te testirali operativnu efikasnost onih kontrola koje smo identificirali kao relevantne za naše dokazne postupke u testiranju prihoda od prodaje.

Koristeći statističke metode odabira stavki za testiranje i prikupljanje revizijskih dokaza, naš pristup je obuhvatio i primjenu dokaznih postupaka u vidu testova detalja transakcija. Posebnu pažnju smo posvetili testiranju pojedinačnih transakcija koje se događaju neposredno prije ili poslije kraja godine.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije. U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne sa finansijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim. U vezi s Izvještajem Uprave i pravilima korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Zakon o računovodstvu i reviziji").

Ostale informacije (nastavak)

Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave i pravila korporativnog upravljanja uključuju potrebne objave kako je propisano članovima 42. i 43. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Na osnovu postupaka izvršenih tokom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izveštavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 42. Zakona o računovodstvu i reviziji.
- 3) Pravila korporativnog upravljanja su pripremljena, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 43. Zakona o računovodstvu i reviziji.

Na osnovu poznavanja i razumijevanja Društva i njenog okruženja, koje smo stekli tokom naše revizije finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izveštavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izveštavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblazanje internih kontrola.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

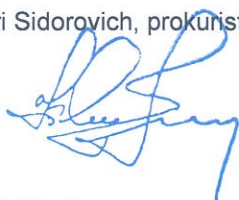
Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

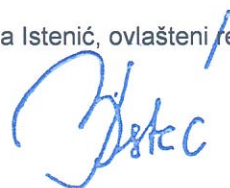
Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorovom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba izvijestiti u našem izvještaju neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem je Belma Istenić.

Yuri Sidorovich, prokurista

Belma Istenić, ovlašteni revizor

Deloitte d.o.o.

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

23. juni 2023. godine

Klas d.d. Sarajevo**Izveštaj o ukupnom rezultatu****za godinu koja je završila 31. decembra 2022.***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)*

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama	6A	6.413	5.706
Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu	6B	37.871	38.597
Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu	6C	7.273	6.307
Prihodi iz ugovora sa kupcima		51.557	50.610
Dobici od dugoročne nefinansijske imovine	7	1.764	115
Prihodi od prodaje materijala, neto	8	40	29
Viškovi i ostala pozitivna usklađivanja zaliha	9	40	109
Finansijski prihodi	10	100	204
Ostali prihod i dobici	11	2.282	3.412
Ostali prihod i dobici		4.226	3.869
Ukupno prihodi		55.783	54.479
Nabavna vrijednost prodate robe	12	3.264	7.883
Promjene u zalihama gotovih proizvoda	13	(87)	883
Troškovi sirovina i materijala	14	28.758	22.628
Troškovi energije i goriva	15	3.863	3.190
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	16	10.487	11.363
Amortizacija	26	2.123	2.357
Troškovi primljenih usluga	17	2.349	2.606
Ostali poslovni rashodi i troškovi	18	1.293	1.440
Poslovni rashodi		52.050	52.300
Gubici od dugoročne nefinansijske imovine	19	840	20
Troškovi rezervisanja, neto	20	103	85
Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha	21	979	219
Finansijski rashodi	22	987	1.029
Ostali rashodi i gubici	23	674	696
Ukupno rashodi		55.633	54.349
Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		150	130
Porez na dobit	24	-	13
Dobit iz redovnog poslovanja		150	117
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU			
Ostali ukupni rezultat		-	-
UKUPNI REZULTAT		150	117

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Klas d.d. Sarajevo**Izveštaj o finansijskom položaju
na dan 31. decembra 2022.***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)*

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
IMOVINA			
Nekretnine, postrojenja i oprema	26	37.809	40.878
Imovina sa pravom korištenja	27	65	51
Ulaganja u investicijske nekretnine	29	17.970	16.226
Nematerijalna imovina	25	39	30
Ulaganja u zavisne subjekte	28	3.109	3.068
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	30	93	94
Ostala imovina i potraživanja		36	48
Dugoročna imovina		59.121	60.395
Zalihe	32	7.829	7.948
Ugovorna imovina		1	14
Potraživanja od kupaca	33	8.443	7.841
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	31	523	4.844
Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnom računu)	34	141	114
Akntacije poreza na dobit		47	40
Ostala imovina i potraživanja		252	430
Kratkoročna imovina		17.236	21.231
UKUPNA IMOVINA		76.357	81.626
KAPITAL I OBAVEZE			
Kapital i rezerve			
Vlasnički kapital	35	50.934	50.934
Revalorizacione rezerve		7.368	7.368
Dobit		150	117
Gubitak		(25.476)	(25.314)
UKUPNO KAPITAL		32.976	33.105
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	36	10.970	16.307
Rezervisanja	38	469	558
Dugoročne obaveze		11.439	16.865
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	37	26.651	26.707
Obaveze za porez na dobit		-	13
Ostale obaveze uključujući razgraničenja	39	5.291	4.936
Kratkoročne obaveze		31.942	31.656
UKUPNO OBAVEZE		43.381	48.521
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		76.357	81.626

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisao za i u ime Društva dana 23. juna 2023. godine

Madžid Avdagić, Direktor

Klas d.d. Sarajevo

Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Vlasnički kapital	Revalorizacije rezerve za nekretnine	Akumulirani gubici	Ukupno
Stanje 31. decembra 2020.	50.934	7.368	(25.314)	32.988
Dobit za period	-	-	117	117
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	<i>117</i>	<i>117</i>
Stanje 31. decembra 2021.	50.934	7.368	(25.197)	33.105
Dobit za period	-	-	150	150
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	<i>150</i>	<i>150</i>
Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	-	-	(279)	(279)
Stanje 31. decembra 2022.	50.934	7.368	(25.326)	32.976

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izveštaja.

Klas d.d. Sarajevo

Izveštaj o novčanim tokovima

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	2022.	2021.
GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Dobit prije oporezivanja		150	130
Usklađenje za:			
Amortizacija	26,27	2.123	2.357
Dobit od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	7	(24)	(115)
(Otpuštanje)/dodatno priznata rezervisanja, neto	11,20	44	52
Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	9,21	(1.059)	(341)
Otpisane obaveze	11	(71)	(71)
(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	19	840	-316
Rabati odobreni od strane dobavljača	11	(30)	(301)
Rabati odobreni kupcima	5	2.394	1.420
Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha	22	979	1.020
Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha	10	(100)	(204)
Novčani tok iz poslovanja prije promjena u obrtnom kapitalu:		5.244	3.631
Smanjenje/(povećanje) zaliha		1.178	(958)
Povećanje/(smanjenje) potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja		(3.640)	521
Smanjenje rezervisanja		(133)	(78)
Smanjenje obaveza prema dobavljačima i ostalih obaveza		1.283	2.018
Otplata kamate po uzetim kreditima		3.932	5.134
Neto novac iz poslovnih aktivnostima		2.954	4.103
ULAGAČKE AKTIVNOSTI			
Nabavka materijalne i nematerijalne imovine	26	(753)	(378)
Ulaganja u investicijske nekretnine		(1.744)	(19)
Prilivi od prodaje materijalne i nematerijalne imovine		1.728	567
Priliv od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju		(41)	(983)
Smanjenje / (povećanje) datih kredita		4.322	(614)
Primljena kamata	10	100	204
Neto novac iz ulagačkih aktivnosti		3.612	(1.223)
FINANSIJSKE AKTIVNOSTI			
(Otplata) / prilivi uzetih dugoročnih kredita		(5.421)	(5.160)
Prilivi od / (otplata) uzetih kratkoročnih kredita		(836)	2.676
Otplata obaveza po finansijskom najmu		(297)	(453)
Otplata obaveza po operativnom najmu		15	(36)
Neto novac ostvaren iz finansijskih aktivnosti		(6.539)	(2.973)
Neto povećanje/ (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		27	(93)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	34	114	207
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	34	141	114

Napomene u nastavku čine sastavni dio dio ovih finansijskih izvještaja.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

1. OPĆI PODACI

Klas d.d. Sarajevo ("Društvo") je dioničko društvo osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine sa adresom Paromlinska 43, Sarajevo. Osnovna djelatnost Društva je prerada žitarica, brašna, proizvodnja hljeba i drugih prehrambenih i konditorskih proizvoda, spoljna trgovina na veliko i malo.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Društvo je zapošljavalo 528 radnika (2021.: 662 radnika).

Krajnji vlasnik Društva je AS Holding d.o.o. Jelah - Tešanj. Konsolidovani finansijski izvještaji AS Grupacije mogu se naći na adresi: Industrijska zona "Ekonomija" bb, Jelah, Tešanj.

Upravna tijela Društva

Nadzorni odbor

Semir Sejdinović	Predsjednik
Sulejman Hrvic	Član
Haris Jahić	Član

Uprava

Madžid Avdagić	Direktor
Rusmir Hrvic	Prokurist

Odbor za reviziju

Adnan Hrvic	Predsjednik
Halida Hanić	Član
Elvir Kruško	Član

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA

2.1. Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeće izmjene postojećih standarda koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), a koji su objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, stupaju na snagu za tekuće izvještajno razdoblje:

- Izmjene MSFI-ja 3 "Poslovne kombinacije" – Upućivanje na konceptualni okvir s izmjenama MSFI-ja 3 (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MRS-a 37 "Odredbe, potencijalne obveze i nepredviđena imovina" – Štetni ugovori – Trošak ispunjenja ugovora (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili nakon tog datuma).
- Izmjene različitih standarda zbog "Poboljšanja MSFI-ja (ciklus 2018. – 2020.)" koje proizlaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-ja (MSFI 1, MSFI 9 i MRS-a 41) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i pojašnjenja teksta (Izmjene MSFI-ja 1, MSFI-ja 9 i MRS-a 41 stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MSFI 16 „Najmovi“ – Koncesije za najam povezane s Covid-19 nakon 30. juna 2021. godine, objavljeno 6. februara 2022. godine (na snazi od 1. aprila 2021. godine za finansijske godine koje počinju na ili nakon 1. januara 2021.).

Usvajanje ovih novih standarda, izmjene postojećih standarda i tumačenje nisu doveli do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Društva.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

---

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA (NASTAVAK)

2.2 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan odobrenja tih finansijskih izvještaja bili su objavljeni sljedeći novi standard i izmjene postojećih standarda, ali još nisu stupili na snagu:

- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene MSFI-ja 17 izdane 25. juna 2020. i izmjene MSFI-ja 17 "Početna primjena MSFI-ja 17 i MSFI-ja 9" izdane 9. decembra 2021. godine (stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2026. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” – Produženje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9, objavljeno u 6. februaru 2022. godine (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produženo je sa 1. januara 2021. na godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.).
- Izmjene MRS-a 1 "Prezentiranje finansijskih izvještaja" - Klasifikacija obveza kao tekućih ili dugotrajnih (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MRS-a 1 "Predstavljanje finansijskih izvještaja" - Objavljivanje računovodstvenih politika (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MRS-a 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogrešaka" – Definicija računovodstvenih procjena (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili nakon tog datuma).
- Izmjene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti”, MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje”, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objavljivanja”, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” i MSFI 16 „Najmovi” – Reforma referentne kamatne stope – Faza 2 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.), a koji je objavljen 10. februara 2023. godine, te primjena teče od datuma objave.
- Izmjene MRS-a 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" - Dugoročne obveze sa sporazumima (koje stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju 1. januara 2024. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MRS-a 12 "Porez na dohodak" – Odgođeni porez povezan s imovinom i obvezama koji proizlazi iz jedne transakcije (koja stupa na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MSFI-ja 16 "Najmovi" - Obveza najma u prodaji i najmu (koja stupa na snagu za godišnja razdoblja koja počinju 1. januara 2024. ili nakon tog datuma).

Društvo je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Društvo predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

---

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Zakonski okvir finansijskog izvještavanja uključuje Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 15/21) i računovodstvene standarde koji se primjenjuju u FBiH, a koji su objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika i koji su primjenjivi za finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

Reklasifikacije

Društvo je izvršilo određene reklasifikacije u odnosu na finansijske izvještaje prethodne godine kako bi se uskladilo sa novim obaveznim obrascima koji su propisani Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva („Službene novine FBiH“, broj 81/21 i 102/22). Ove izmjene nisu imale materijalan efekat na prethodno objavljene finansijske izvještaje.

Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sačinjeni su pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Društvo biti sposobno realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

Kao što je prikazano u finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2022., kratkoročne obaveze Društva premašuju iznos kratkoročne imovine za 14.706 hiljada KM (2021.: 10.425 hiljada KM). Ove činjenice, među ostalima, mogu biti indikator da Društvo neće biti u mogućnosti nastaviti poslovanje pod pretpostavkom vremenske neograničenosti.

Sposobnost Društva da nastavi poslovati pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja ovisi o kontinuiranoj finansijskoj podršci većinskih vlasnika Društva, kroz podržavanje sposobnosti Društva da generiše dovoljne novčane tokove kojima će na vrijeme izmiriti obaveze, u smislu omogućavanja prolongiranja otplate postojećeg i pružanja dodatnog finansiranja, a na što su se vlasnici Društva obvezali pismom podrške od 5. juna 2023. godine u trajanju od najmanje dvanaest mjeseci od datuma pisma podrške.

Osnova prezentiranja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška. Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM), obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Društva. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

---

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Osnova prezentiranja (nastavak)

Društvo nije konsolidovalo zavisna i pridružena društva prikazana u Napomeni 17. (Sprind d.d. Sarajevo, AS Retail d.o.o. Sarajevo), zato što su udovoljeni uslovi za izuzeće propisani MRS-om 27.10.:

- krajnji vlasnik Društva (AS Holding d.o.o. Tešanj) sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje za javnu upotrebu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih. Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim nekonsolidovanim finansijskim izvještajima, objavljene su u Napomeni 4.

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje usluga se priznaje po izvršenju, a u skladu sa MSFI 15.

Subjekt treba obračunati ugovor s kupcem koji je u djelokrugu ovog Standarda samo onda kada su ispunjeni svi kriteriji navedeni u nastavku:

- strane u ugovoru su odobrile ugovor (pismeno, usmeno, ili u skladu sa drugom uobičajenom poslovnom praksom) i obvezale su se da će izvršiti svoje odnosne obaveze
- subjekt može identificirati prava svake strane u pogledu robe ili usluga koje se prenose;
- subjekt može identificirati uslove plaćanja za robu ili usluge koje se prenose;
- ugovor je komercijalnog sadržaja (odnosno, očekuje se da će, kao rezultat ugovora, doći do promjene rizika, vremenskog okvira ili iznosa budućih novčanih tokova subjekta); i
- subjekt će vjerovatno naplatiti naknadu na koju će imati pravo u zamjenu za robe ili usluge koje će se prenijeti kupcu. Prilikom ocjenjivanja vjerovatnosti naplate određenog iznosa naknade, subjekt treba uzeti u obzir samo sposobnost i namjeru kupca da plati taj iznos naknade po dospelju. Iznos naknade na koji će subjekt imati pravo može biti niži od cijene navedene u ugovoru ako je naknada promjenjiva zato što subjekt može kupcu ponuditi popust na cijenu.

Troškovi posuđivanja

Troškovi posuđivanja koji se mogu direktno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi kvalifikovanog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva značajno vrijeme kako bi bilo spremno za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju, uključuju se u trošak nabavke toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava do početka njihovog trošenja na kvalifikovano sredstvo oduzimaju se od troškova posuđivanja koji su prihvatljivi za kapitalizaciju.

Svi drugi troškovi posuđivanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Najmovi

Društvo kao najmoprimac

Društvo procjenjuje da li je ugovor predstavlja najam ili sadrži najam, na početku ugovora. Društvo priznaje imovinu s pravom korištenja i odgovarajuću obavezu po najmu u odnosu na sve aranžmane u kojima je najmoprimac, osim kratkoročnih najмова (definisanih kao najmovi s rokom najma od 12 mjeseci ili manje) te najмова imovine male vrijednosti (poput tableta i osobnih računara, sitnog uredskog namještaja i telefona). Za ove najmove, Društvo priznaje plaćanja najma kao operativni trošak linearno tokom trajanja najma, osim ako druga sistemska osnova nije reprezentativnija vremenskom obrascu u kojem se troše ekonomske koristi od imovine pod najmom.

Obaveza po najmu se prvobitno mjeri sadašnjom vrijednošću plaćanja najma koje se ne isplaćuje na datum početka, diskontuje se primjenom stope implicitne u najmu. Ako se ta stopa ne može lako utvrditi, najmoprimac koristi svoju inkrementalnu stopu.

Plaćanja najma uključena u mjerenje obaveze po najmu uključuju:

- Fiksna plaćanja najma (uključujući suštinski fiksna plaćanja), umanjena za sve poticaje za najam;
- Varijabilna plaćanja najma koje ovise o indeksu ili stopi, inicijalno mjerene indeksom ili stopom na dan početka;
- Iznos za koji se očekuje da će ga najmoprimac platiti prema garancijama zaostale vrijednosti;
- Cijena izvršenja opcija kupovine, ako je najmoprimac razumno siguran da će iskoristiti opcije; i
- Plaćanje penala za raskid najma, ako trajanje najma odražava korištenje mogućnosti za raskid najma.

Obaveza po najmu naknadno se mjeri povećanjem knjigovodstvene vrijednosti koja odražava kamate na obaveze po najmu (primjenom metode efektivne kamate) i smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti koja odražava izvršena plaćanja najma.

Društvo preispituje obavezu po najmu (i vrši odgovarajuće usklađivanje odgovarajuće imovine s pravom korištenja) kad god:

- Trajanje najma se promijenilo ili je došlo do značajnog događaja ili promjena okolnosti koje rezultiraju promjenom procjene ostvarivanja opcije kupovine, u tom slučaju obaveza po najmu se ponovo mjeri diskontovanjem revidiranih plaćanja najma korištenjem revidirane diskontne stope.
- Plaćanja najma mijenjaju se zbog promjena indeksa ili stope ili promjene očekivane isplate ispod garantovane preostale vrijednosti, u kojim slučajevima obaveza po najmu se ponovo mjeri diskontovanjem revidiranih plaćanja najma koristeći nepromijenjenu diskontnu stopu (osim ako se promjene najma ne nastaju zbog promjene promjenjive kamatne stope, u kojem se slučaju koristi revidirana diskontna stopa).
- Ugovor o najmu se modifikuje, a izmjena najma ne obračunava se kao zasebni najam, u kojem se slučaju obaveza po najmu ponovno mjeri na osnovu trajanja najma modifikovanog najma, diskontovanjem revidiranih plaćanja najma, korištenjem revidirane diskontne stope na snazi na datum izmjene.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Najmovi (nastavak)

Društvo nije izvršilo nikakve takve prilagodbe tokom prikazanih perioda. Imovina s pravom korištenja uključuje početno mjerenje odgovarajuće obaveze po najmu, plaćanja najma izvršenih na dan ili prije početka, umanjeno za sve primljene poticaje za najam i sve početne direktne troškove. Naknadno se mjere po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Društvo kao najmoprimac (nastavak)

Kad god Društvo ima obavezu troškova za demontiranje i uklanjanje imovine pod najmom, vraćanje mjesta na kojem se nalazi ili vraćanje predmetne imovine u stanje koje zahtijevaju uslovi i odredbe najma, rezervisanje se priznaje i mjeri prema MRS 37. U mjeri u kojoj se troškovi odnose na imovinu s pravom korištenja, troškovi su uključeni u odgovarajuću imovinu s pravom korištenja, osim ako su ti troškovi nastali za proizvodnju zaliha. Imovina s pravom korištenja amortizuje se kroz kraće trajanje najma i vijek trajanja imovine. Ako najam prenosi vlasništvo nad osnovnom imovinom ili trošak imovine s pravom korištenja odražava da Društvo očekuje da će iskoristiti mogućnost kupovine, povezana imovina s pravom korištenja amortizuje se tokom korisnog vijeka osnovne imovine. Amortizacija počinje na dan početka najma.

Društvo primjenjuje MRS 36 kako bi utvrdilo je li imovina s pravom korištenja umanjena i vodi bilo koji utvrđeni gubitak od umanjenja vrijednosti kako je opisano u politici „Materijalna i nematerijalna imovina“.

Promjenjive najamnine koje ne ovise o indeksu ili stopi nisu uključene u mjerenje obaveze po najmu i imovine s pravom korištenja. Povezana plaćanja priznaju se kao trošak u periodu u kojem se dogodi događaj ili uslov koji pokreće te isplate i uključuju se u „Trošak najamnine“ u izvještaju o bilansu uspjeha.

Kao praktičnu olakšicu, MSFI 16 dopušta najmoprimcu da ne razdvaja komponente koje ne predstavljaju najam, već umjesto toga uzima u obzir bilo koji ugovor o najmu i povezane komponente koje ne predstavljaju najam kao jedan aranžman. Društvo nije koristilo ovu praktičnu olakšicu. Za ugovore koji sadrže komponentu najma i jednu ili više dodatnih komponenti najma ili komponenti koje ne predstavljaju najam, Društvo alocira naknadu u ugovoru svakoj komponenti najma na osnovu relativne samostalne cijene komponente najma i ukupne samostalne cijene komponenti bez koje ne predstavljaju najam.

Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na datum izvještajnog perioda primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještajnog perioda. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u neto rezultat perioda.

Naknade zaposlenim

U ime svojih zaposlenika, Društvo plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Društvo plaća navedeni porez i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine, na federalnom i kantonalnom nivou. Nadalje, topli obrok, prevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u izvještaju o bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali troškovi plata

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Naknade zaposlenim (nastavak)

Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa lokalnim zakonima, Društvo isplaćuje otpremninu za odlazak u penziju u iznosu od minimalno 3 prosječne mjesečne plata zaposlenika ili 3 prosječne plate Federacije Bosne i Hercegovine koje su isplaćene u zadnjih šest mjeseci, u zavisnosti šta je za zaposlenika povoljnije.

Oporezivanje

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o bilansu uspjeha jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Društva izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještajnog perioda.

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat na osnovu razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti odbitne privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine provjerava se na svaki datum izvještajnog perioda i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se ne odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kom slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Društvo namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema početno se iskazuje po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicionog održavanja priznaju se kao rashod kad su nastali. Imovina u izgradnji, koje se grade u svrhu pružanja usluga ili administrativne svrhe, iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Trošak nabavke uključuje i profesionalne naknade, te, za kvalificirana sredstva, troškove pozajmljivanja kapitalizirane u skladu sa računovodstvenom politikom Društva. Takva imovina se reklasifikuje na odgovarajuće kategorije nekretnina, postrojenja i opreme nakon što je dovršena i spremna za namjeravanu upotrebu.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koji je kako slijedi:

Građevinski objekti	1,3%-4%
Oprema	5%-20%
Računarska oprema	10%-14,3%
Motorna vozila i mehanizacija	10%-20%

Dobici ili gubici od otpisa ili otuđenja materijalne imovine se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Umanjenje vrijednosti

Na svaki datum izvještajnog perioda Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadiivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadiivi iznos jedinice koja generira novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno o tome koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva (ili jedinice koja generira novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadiivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti.

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku nabavke i amortizuje linearno tokom njenog korisnog vijeka trajanja.

Ulaganja u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine obuhvataju nekretnine u posjedu radi zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje, i početno se mjere po trošku nabavke, uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine mjere se po fer vrijednosti.

Revalorizacione rezerve za nekretnine u okviru kapitala se odnose na promjene fer vrijednosti nekretnina koje su reklasifikovane sa vlastitih na investicione nekretnine u toku 2015. godine.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvataju depozite po viđenju i oročene depozite sa dospijecem do jedne godine.

Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno o tome šta je niže. Trošak obuhvata direktne troškove nabavke (uključujući transport), troškove proizvodnje i poreza, a određuje se metodom „prvi ulaz, prvi izlaz“ (FIFO metoda) i metodom prosječnog troška, zavisno od vrste zalihe. Neto prodajna vrijednost predstavlja očekivanu prodajnu cijenu umanjenu za sve očekivane troškove proizvodnje, prodaje i distribucije.

Rezervisanja

Društvo priznaje rezervisanje ako ima sadašnju obavezu koja je nastala temeljem prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv resursa. Uprava Društva određuje iznos rezervisanja na temelju najbolje moguće procjene troškova koji će nastati podmirenjem obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Gdje su rezervisanja mjerena pomoću novčanih tokova koji se procjenjuju za podmirenje sadašnjih obaveza, njihov knjigovodstveni iznos je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti početno se priznaju kada Društvo postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijska imovina i obaveze se priznaju u skladu sa MSFI 9 „Finansijski instrumenti“.

Prilikom početnog priznavanja, finansijska imovina i finansijske obaveze mjere se po njihovoj fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti. Vlasnički instrumenti mjere se po fer vrijednosti primljene naknade kada ih je izdao subjekt, umanjeni za pripadajuće transakcijske troškove.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

---

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

Klasifikacija i mjerenje finansijske imovine prema MSFI 9 zamjenjuje model zasnovan na pravilima u MRS-u 39 pristupom koji zasniva klasifikaciju i mjerenje na poslovnom modelu subjekta i na novčane tokove povezane sa svakim finansijskim sredstvom.

Finansijski instrumenti mjere se u dvije kategorije: amortizirani trošak i fer vrijednost. Kretanja fer vrijednosti iskazuju se u bilansu uspjeha ili ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, pod uslovom da su ispunjeni određeni kriteriji koji su navedeni u nastavku.

Dužnički instrumenti

Ako je finansijska imovina dužnički instrument, prilikom utvrđivanja njene klasifikacije treba izvršiti sljedeće procjene:

- a) Poslovni model društva za upravljanje finansijskom imovinom
- b) Ugovorne karakteristike novčanih tokova finansijske imovine

Finansijsko sredstvo treba naknadno mjeriti po amortizovanom trošku ako su ispunjenja oba sljedeća uslova:

- a) Finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovornih novčanih tokova; i
- b) Ugovorni uslovi finansijske imovine uzrokuju, na određene datume, novčane tokove koji su isključivo plaćanje glavnice i kamata (u daljem tekstu „IPGK“) na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo treba naknadno mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba sljedeća uslova:

- a) Finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut i držanjem finansijske imovine radi naplate ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine; i
- b) Ugovorni uslovi finansijske imovine povećavaju na određene datume novčane tokove koji su IPGK.

Ako finansijsko sredstvo ne prođe procjenu poslovnog modela i IPGK kriterije ili opciju fer vrijednosti, ona se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Vlasnički instrumenti

Ulaganja u vlasničke instrumente mjere se po fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti koji se drže radi trgovanja moraju se mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, s prihodima od dividendi koji se priznaju u bilansu uspjeha.

Finansijski instrument se drži radi trgovanja ako:

- Je stečeno prvenstveno radi prodaju u bliskoj budućnosti, ili
- Pri početnom priznavanju je dio portfolija identificiranih finansijskih instrumenata kojima se upravlja na način da je imovina definisana za kratkoročno ostvarivanje dobiti, ili
- To je derivat.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

Za sve ostale vlasničke vrijednosne papire, neopozivi izbori stupaju na snagu pri početnom priznavanju kako bi se prikazale promjene u fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a ne bilansu uspjeha. Dividende se priznaju u bilansu uspjeha, osim ako je jasno da predstavljaju povrat dijela troška ulaganja, u kojem slučaju se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Nema ponovnog korištenja iznosa iz ostale sveobuhvatne dobiti u bilans uspjeha niti postoje bilo kakvi zahtjevi za umanjenjem vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti

Prema modelu „očekivanog gubitka“ u MSFI-ju 9, kreditni događaj (ili „okidač“ umanjenja vrijednosti) više se ne mora dogoditi prije priznavanja kreditnih gubitaka. Društvo će uvijek priznavati (najmanje) 12-mjesečne očekivane kreditne gubitke u bilansu uspjeha. Očekivani gubici za vijek trajanja priznaju se na imovini za koju postoji značajan porast kreditnog rizika nakon početnog priznavanja.

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca izračunava prema „pojednostavljenom pristupu“, na osnovu očekivanog kreditnog gubitka (ECL) za vijek trajanja. Model očekivanih kreditnih gubitaka je zasnovan na kretanjima historijskih gubitaka i makroekonomskih prilagođavanja u cilju postizanja stopa očekivanih kreditnih gubitaka.

Finansijske obaveze

Određene obaveze se moraju mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. To uključuje sve derivate i vlastite obaveze društva koje klasificira kao „držanje radi trgovanja“. Finansijske obaveze koje se moraju vrednovati po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i dalje imaju sva kretanja u bilansu uspjeha. Sve ostale finansijske obaveze, kao što su posudbe, naknadno se mjere po amortizovanom trošku, korigiranom za kretanje fer vrijednosti na zaštićenim rizicima ako se primjenjuje računovodstvo zaštite fer vrijednosti.

Ako se finansijska obaveza ne mora mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, ali je društvo posebno označilo kao mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, nastale promjene u vlastitom kreditnom riziku nisu evidentirane u izvještaj o bilansu uspjeha ali se iskazuju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Sve ostale promjene evidentiraju se kroz izvještaj o bilansu uspjeha.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspodjele kamata tokom relevantnog perioda.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

---

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontiraju procijenjeni budući novčani tokovi tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze. Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, društvo procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta, ali ne uzima u obzir buduće gubitke. U rijetkim slučajevima kada nije moguće pouzdano procijeniti novčane tokove ili očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta, društvo umjesto toga koristi ugovorne novčane tokove tokom cijelog ugovornog trajanja finansijskog instrumenta.

Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu onda, i samo onda, kada su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene redovne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Kada se dionički kapital, priznat kao vlasnički, ponovo otkupi iznos uplate, uključujući direktno povezane troškove, se priznaje kao promjena na kapitalu. Ponovo otkupljene dionice se klasifikuju kao vlastite dionice i predstavljaju umanjenje vlasničkog kapitala.

Revalorizacijske rezerve za nekretnine

Revalorizacijske rezerve za nekretnine obuhvataju efekte promjene fer vrijednosti investicijskih nekretnina pri njihovom prenosu sa nekretnina koje se koriste u operativne svrhe.

Zarada po dionici

Društva objavljuje osnovnu zaradu po dionici. Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjenih redovnim dioničarima Društva ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

Tokom 2021. i 2022. godine nije bilo efekata razrjeđivanja.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3., Uprava Društva donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjem iskustvu i ostalim relevantnim faktorima. Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Sljedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještajnog perioda, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Vijek trajanja materijalne i nematerijalne imovine

Kao što je opisano u Napomeni 3., Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja materijalne i nematerijalne imovine na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Vrijednost zaliha

Uprava koriguje knjigovodstvenu vrijednost zaliha u slučaju da je neto prodajna vrijednost procijenjena kao manja od troška nabavke. Za zalihe koje duže stoje na skladištu (preko tri godine) koje će u budućem periodu biti utrošene u procesu proizvodnje ili u postupku pružanja usluga, a za koje nije moguće utvrditi neto prodajnu vrijednost, djelimično vrijednosno otpisivanje.

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja

Društvo koristi pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca i ostala potraživanja. Prema pojednostavljenom pristupu („Simplified Approach“), Društvo nije dužno pratiti promjene u kreditnom riziku. Umanjenja su uvijek jednaka očekivanom kreditnom gubitku za cijeli životni vijek na svaki izvještajni datum, odmah po prepoznavanju. Uprava Društva priznaje umanjeње vrijednosti za potraživanja na bazi procijenjenih očekivanih gubitaka koji rezultiraju iz nemogućnosti kupaca da izmire svoje obaveze. Pri vrednovanju adekvatnosti umanjeња vrijednosti za potraživanja, Uprava Društva svoju procjenu bazira na starosnoj strukturi potraživanja i otpisima iz prethodnih perioda, uzimajući u obzir i projekcije makroekonomskih indikatora.

Rabati

Društvo je napravilo rezervisanja za rabate. Ova rezervisanja se baziraju na analizi obaveza po ugovoru, istorijskog trgovačkog i upravljačkog iskustva. Uprava je mišljenja da su rezervisanja za rabate primjerena na temelju raspoloživih informacija.

Rezervisanja sudske sporove

Iznosi priznati kao rezervisanja za sudske sporove odnose se na procjenu iznosa potrebnih za izmirenje obaveza kada je vjerovatnoća da će se izmirenje desiti veća nego vjerovatnoća da neće doći do izmirenja obaveza.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Osnovni poslovni segmenti su bazirani na geografskom segmentu te prodaji društva na lokalnom i međunarodnom tržištu.

Rezultati segmenata, imovina i obaveze uključuju stavke koje se mogu direktno pripisati pojedinom segmentu kao i stavke koje se mogu na razumnoj osnovi rasporediti na razumnoj osnovi. Rezultati poslovnih segmenta temelje se na računovodstvenim politikama koje su navedene u napomeni o računovodstvenim politikama. Osnovni poslovni segmenti su bazirani na geografskom segmentu te prodaji društva na lokalnom i međunarodnom tržištu. Osnovna tržišta gdje društvo vrši plasman gotovih proizvoda mogu se iskazati po sljedećim segmentima:

	2022.	2021.
Bosna i Hercegovina	44.284	45.259
Crna Gora	1.926	1.180
Hrvatska	1.614	1.077
Danska	1.519	932
Švedska	967	788
Njemačka	799	752
Austrija	476	478
Švicarska	494	386
Holandija	237	354
Velika Britanija	538	293
Sjedinjene Američke Države	689	282
Republika Slovenija	107	181
Srbija	73	3
Turska	175	-
Ostala tržišta	53	63
	<hr/>	<hr/>
Dodatni rabati	(2.394)	(1.420)
	<hr/>	<hr/>
	51.557	50.610

Klas d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

6. PRIHODI OD PRODAJE

	2022.	2021.
6.A		
Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama		
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda	5.332	4.336
Prihodi od pruženih usluga	759	650
Prihod od prodaje robe	322	720
	6.413	5.706

	2022.	2021.
6.B		
Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu		
Prihodi od prodaje robe	1.990	7.539
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda	35.569	30.976
Prihodi od pruženih usluga	312	82
	37.871	38.597

	2022.	2021.
6.C		
Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu		
Prihodi od prodaje robe	1.962	1.123
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda	5.311	5.184
Prihodi od pruženih usluga	-	-
	7.273	6.307

7. DOBICI OD DUGOROČNE NEFINANSIJSKE IMOVINE

	2022.	2021.
Neto dobiti od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	20	115
Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti	1.744	-
	1.764	115

8. PRIHODI OD PRODAJE MATERIJALA, NETO

	2022.	2021.
Prihodi od prodaje materijala, neto	40	29
	40	29

9. VIŠKOVI I OSTALA POZITIVNA USKLAĐENJA ZALIHA

	2022.	2021.
Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha	40	108
Viškovi novca	-	1
	40	109

Klas d.d. Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje****za godinu koja je završila 31. decembra 2022.***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)***10. FINANSIJSKI PRIHODI**

	2022.	2021.
Prihodi od kamata	98	204
Pozitivne kursne razlike	2	-
	100	204

11. OSTALI PRIHODI I DOBICI

	2022.	2021.
Prihodi od zakupa	1.567	1.507
Prihodi od interne potrošnje robe i učinaka	210	332
Prihod od otpisa ostalih obaveza	71	71
Prihodi iz ranijih godina	66	72
Prihodi od ukupnih rezervisanja iz ranijeg perioda (Napomena 38.)	59	33
Naknadno odobreni popusti od dobavljača	30	301
Prihod od naplate štete od osiguranja	22	12
Prihodi od poticaja za zapošljavanje	6	4
Prihodi od penala, kazni odustanica i sl.	-	-
Naplaćena otpisana potraživanja	1	316
Ostali prihodi po drugim osnovama	250	764
	2.282	3.412

12. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE

	2022.	2021.
Utrošak osnovnog repromaterijala u proizvodnji	3.264	7.883
	3.264	7.883

13. PROMJENE U ZALIHAMA GOTOVIH PROIZVODA, POLUPROIZVODA I PROIZVODNJE U TOKU, NETO

	2022.	2021.
Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto	(87)	833
	(87)	833

14. TROŠKOVI SIROVINA I MATERIJALA

	2022.	2021.
Utrošak osnovnog repromaterijala u proizvodnji	27.923	21.888
Utrošeni rezervni dijelovi	413	343
Utrošak pomoćnih materijala	109	122
Ostali troškovi	313	275
	28.758	22.628

Klas d.d. Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje****za godinu koja je završila 31. decembra 2022.***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)***15. TROŠKOVI ENERGIJE I GORIVA**

	2022.	2021.
Utrošena električna energija	1.019	1.079
Utrošena tečna goriva	1.653	1.188
Utrošena tečna goriva za pogon vozila	1.131	854
Ostali troškovi	60	69
	3.863	3.190

16. TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA

	2022.	2021.
Bruto plate zaposlenih	8.447	9.190
Ostale naknade zaposlenih	1.964	2.109
Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora	76	64
	10.487	11.363

17. TROŠKOVI PRIMLJENIH USLUGA

	2022.	2021.
Troškovi transportnih usluga	652	706
Troškovi marketinga i oglašavanja	635	649
Troškovi održavanja	531	527
Troškovi zakupa	198	355
Ostali troškovi	333	369
	2.349	2.606

18. OSTALI POSLOVNI RASHODI I TROŠKOVI

	2022.	2021.
Troškovi usluga	620	689
Troškovi osiguranja	134	71
Telekomunikacijski troškovi	94	129
Troškovi reprezentacije	74	39
Ostale takse i naknade	68	52
Troškovi platnog prometa	36	46
Troškovi članarina	14	29
Ostali troškovi	253	385
	1.293	1.440

Klas d.d. Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje****za godinu koja je završila 31. decembra 2022.***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)***19. GUBICI OD DUGOROČNE NEFINANSIJSKE IMOVINE**

	2022.	2021.
Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku	840	20
	840	20

20. TROŠKOVI REZERVISANJA, NETO

	2022.	2021.
Rezervisanja za sudske sporove sa zaposlenicima (Napomena 38.)	43	-
Rezervisanja za otpremnine za penzionisanje (Napomena 38.)	58	60
Rezervisanja za ostale sudske sporove (Napomena 38.)	2	25
	103	85

21. MANJKOVI I OSTALA NEGATIVNA USKLAĐENJA ZALIHA

	2022.	2021.
Gubitak robe i materijala	222	145
Gubitak učinaka	106	67
Umanjenje vrijednosti zaliha	651	7
	979	219

22. FINANSIJSKI RASHODI

	2022.	2021.
Rashodi od kamata	979	1.020
Ostali finansijski rashodi	8	9
	987	1.029

23. OSTALI RASHODI I GUBICI

	2022.	2021.
Ostali rashodi iz ranijih perioda	354	333
Odobrenja kupcima iz ranijih perioda	74	66
Usluge posredovanja	43	32
Donacije za humanitarne događaje	38	92
Kazne za privredne prestupe i prekršaje	17	23
Ostali rashodi	148	150
	674	696

Klas d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

24. TEKUĆI POREZ NA DOBIT

	2022.	2021.
Dobit prije oporezivanja	150	130
Porezni trošak po zakonskoj stopi od 10%	15	13
Efekti kapitalnih gubitaka	-	-
Efekti porezno nepriznatih rashoda	73	-
Efekti porezno nepriznatih prihoda	(98)	-
Nepriznata odgođena poreska imovina	10	-
Porez na dobit	-	13
	-	10%

Odgođena porezna imovina nije priznata u ovim finansijskim izvještajima, budući da Društvo nije u mogućnosti pouzdano ocijeniti kada i u kojem iznosu će moći da koristi ovu imovinu.

Društvo ima 101 hiljada KM prenesenih poreznih gubitaka, koji, u slučaju neiskorištavanja, ističu kako slijedi:

- u 2025. godini – 101 hiljada KM.

Društvu je po godišnjem obračunu za 2022. godinu istekla mogućnost korištenja poreskog gubitka u iznosu od 101 hiljada KM.

25. DOBIT PO DIONICI

	2022.	2021.
Dobit	149	117
Ponderisani prosjek dionica	5.093	5.093
Dobit po dionici (u KM)	0,03	0,02

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

26. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA, I NEMATERIJALNA IMOVINA						
	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Ulaganja u tuđa sredstva	Nematerijalna imovina
						Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Na dan 31. decembra 2020.	7.666	90.213	84.468	1	68	1.778
Povećanja	-	9	54	898	3	29
Prijenos na ulaganja u vlastite nekretnine	-	-	-	-	-	-
Prenos (sa)/ na	-	-	255	(869)	-	-
Otuđenja	-	(221)	(2.024)	-	(52)	(2.299)
Na dan 31. decembra 2021.	7.766	90.001	82.753	30	19	1.805
Povećanja	-	-	-	753	-	-
Prenos (sa)/ na	-	69	517	(611)	-	25
Otuđenja	(405)	(1.909)	(608)	(9)	(2)	(8)
Na dan 31. decembra 2022.	7.361	88.161	82.662	163	17	1.822
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Na dan 31. decembra 2020.	-	59.224	79.892	-	18	1.757
Trošak amortizacije za godinu	-	1.149	1.160	-	14	18
Otuđenja	-	(16)	(1.729)	-	(22)	-
Na dan 31. decembra 2021.	-	60.538	79.323	-	10	1.775
Trošak amortizacije za godinu	-	1.118	979	-	4	9
Otuđenja	-	(702)	(535)	-	-	(1)
Na dan 31. decembra 2022.	-	60.774	79.767	-	14	1.783
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST						
Na dan 31. decembra 2022.	7.361	27.387	2.895	163	3	39
Na dan 31. decembra 2021.	7.766	29.643	3.429	30	10	30

Klas d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijski izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

27. IMOVINA SA PRAVOM KORIŠTENJA

Nekretnine

Nabavna vrijednost

Na dan 31. decembra 2020.	133
Povećanje	-
Smanjenje	-
Na dan 31. decembra 2021.	133
Povećanje	27
Smanjenje	32
Na dan 31. decembra 2022.	128

Akumulirana amortizacija

Na dan 31. decembra 2020.	67
Amortizacija	15
Smanjenje	-
Na dan 31. decembra 2021.	82
Amortizacija	13
Smanjenje	32
Na dan 31. decembra 2022.	63

Sadašnja vrijednost

Na dan 31. decembra 2022.	65
Na dan 31. decembra 2021.	51

Društvo iznajmljuje imovinu koja uključuje 2 poslovna prostora. Prosječni period zakupa je 8 godina.

28. ULAGANJA U ZAVISNA DRUŠTVA

	Udio u vlasništvu	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Sprind d.d. Sarajevo	49,00%	2.085	2.085
AS Retail d.o.o. Sarajevo	100%	1.024	983
Gradska pekara d.o.o. Novi Travnik	79,92%	489	489
Klas Zagreb d.o.o. Zagreb	100%	59	59
		3.657	3.616
Manje: umanjenje vrijednosti ulaganja u zavisna društva		(548)	(548)
		3.109	3.068

Društvo je u potpunosti ispravilo ulaganja u društva Gradska Pekara d.o.o. Novi Travnik i Klas Zagreb d.o.o. Zagreb.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

28. ULAGANJA U ZAVISNA DRUŠTVA (NASTAVAK)

Pregled ulaganja u zavisna društva po neto vrijednosti na 31. decembar 2022. je prikazan u nastavku:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Sprind d.d. Sarajevo	2.085	2.085
AS Retail d.o.o. Sarajevo	1.024	983
	3.109	3.068

Finansijske informacije o ovim društvima na dan 31. decembar 2022. godine bile su kako slijedi:

	Ukupna imovina	Registrovani kapital	Ukupni kapital	Prihodi	Dobit za period
Sprind d.d. Sarajevo	22.525	2.837	6.184	9.026	179
AS Retail d.o.o. Sarajevo	2.591	1.386	1.155	7.899	210

Kretanje na umanjeњу vrijednosti ulaganja u zavisna društva može se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na 1. januar	548	548
Povećanje / (smanjenje) ulaganja	-	-
Stanje na 31. decembar	548	548

29. ULAGANJA U INVESTICIJSKE NEKRETNINE

Ulaganja u investicijske nekretnine se odnose na nekretnine koje se drže u svrhu davanja u najam (Klas Centar u ulici Paromlińska 56, Sarajevo). Nekretnina služi kao kolateral za osiguranje kredita plasiranog od strane UniCredit Bank d.d. Mostar. Zaključno sa 31. decembrom 2022. godine izvršena je procjena vrijednosti nekretnine od strane O.D. ImmoBiH Real Estate Consulting.

Kretanje se može prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na 1. januar	16.226	16.226
Povećanje vrijednosti (napomena 7.)	1.744	-
Stanje na 31. decembar	17.970	16.226

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

30. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dugoročni krediti:		
Gradska pekara d.o.o. Novi Travnik	93	93
GMK d.d. Kakanj	-	176
Grapek d.d. Kakanj	-	125
AS Logistics d.o.o. Sarajevo	-	118
Dugoročni finansijski krediti dati zaposlenima	-	1
	<u>93</u>	<u>513</u>
Manje: Umanjenje vrijednosti potraživanja za date dugoročne kredite	-	(419)
	<u>93</u>	<u>94</u>

31. OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Kratkoročni krediti:		
AS Holding d.o.o. Tešanj	422	4.743
Gradska pekara d.o.o. Novi Travnik i AS Logistics d.o.o. Sarajevo	104	104
Sumnjiva i sporna potraživanja po datim kreditima	-	238
	<u>526</u>	<u>5.085</u>
Manje: Umanjenje vrijednosti potraživanja za date kratkoročne kredite	(3)	(241)
	<u>523</u>	<u>4.844</u>

Tokom 2022. godine, kamatne stope na date kredite navedene u tabeli iznad bile su u rasponu od 3,00 do 3,10% godišnje.

Kretanje na umanjuju vrijednosti za potraživanja po osnovu datih kredita može se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na 1. januar	660	691
Smanjenje	-	-
Stanje na 31. decembar	660	660

Klas d.d. Sarajevo**Napomene uz finansijski izvještaje****za godinu koja je završila 31. decembra 2022.***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)***32. ZALIHE**

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Sirovine i materijal	4.451	4.936
Gotovi proizvodi	1.637	1.458
Sitni inventar i rezervni dijelovi	1.357	1.222
Proizvodnja u toku	179	271
Roba	189	45
Avansi za zalihe	16	16
	7.829	7.948

33. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja od kupaca	9.055	8.123
Potraživanja od kupaca – povezane strane	656	770
Sumnjiva i sporna potraživanja	84	3.003
	9.795	11.896
Manje: Umanjenje vrijednosti sumjivih i spornih potraživanja	(84)	(3.003)
Manje: Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca	(1.268)	(1.052)
	8.443	7.841

Prosječan period naplate potraživanja od prodaje je 60 dana (2021.: 40 dan).

Starosna struktura potraživanja od kupaca može biti prikazana kako slijedi:

	31 decembar 2022.	31. decembar 2021.
Nedospjelo	6.250	5.701
Od 1 do 30 dana	1.212	880
Od 31 do 60 dana	339	235
Od 61 do 90 dana	165	208
Od 91 do 180 dana	95	266
Preko 180 dana	100	183
Preko 365 dana	282	368
	8.443	7.841

Promjene na umanjeње vrijednosti potraživanja mogu se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na 1. januar	4.055	4.372
Smanjenje (Napomena 7.)	(1)	(316)
Stanje na 31. decembar	4.054	4.055

Klas d.d. Sarajevo**Napomene uz finansijski izvještaje****za godinu koja je završila 31. decembra 2022.***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)***34. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI**

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Novac na računima kod banaka, KM	130	65
Novac na računima kod banaka, strane valute	1	37
Blagajna	10	12
	141	114

35. VLASNIČKI KAPITAL

Kapital se sastoji od 5.093.364 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10 KM. Većinski vlasnik Društva je AS d.o.o. Jelah sa procentualnim učešćem od 92,64% i vrijednosti od 47.185 hiljada KM. Ostatak vlasničke strukture Društva čine ostala pravna i fizička lica za ukupnim procentualnim učešćem od 7,36% i iznosom od 3.749 hiljada KM.

36. DUGOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Dugoročni krediti:</i>		
UniCredit Bank d.d. Mostar (dugoročni kredit, iznos ugovora 40.000.000 KM, datum dospijeća 1. februar 2025. godine)	15.809	21.681
Manje: Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	(4.969)	(5.420)
	10.840	16.261

Obaveze po osnovu najma:

Dugoročne obaveze	130	46
	130	46

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

37. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Kratkoročni krediti:</i>		
UniCredit banka d.d. Mostar	9.250	9.252
Vispak d.d. Visoko	3.340	4.140
Svjetlostkomerc d.d. Visoko	460	-
	13.050	13.392
Više: Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	4.969	5.420
Obaveze po osnovu kamata	56	72
	18.075	18.884
<i>Obaveze po osnovu najma:</i>		
Kratkoročne obaveze	45	411
	45	411
<i>Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	6.671	6.701
Obaveze prema dobavljačima – povezane strane	1.818	711
Ugovorene obaveze za primljene avanse	42	-
	8.531	7.412

Prosječan period plaćanja obaveza prema dobavljačima bio je 60 dana (2021: 53 dana). Kamata se nije obračunavala u slučaju prekoračenja. Društvo nije ponudilo kolateral za kašnjenja u plaćanju.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

38. REZERVISANJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Rezervisanja za sudske sporove	411	498
Rezervisanja za naknade zaposlenim	58	60
	469	558

Kretanja na rezervisanjima tokom godine mogu se prikazati kako slijedi:

	Sudski sporovi	Naknade zaposlenim	Ukupno
Stanje na 1. januar 2021.	544	40	584
Povećanja rezervisanja (Napomena 20.)	25	60	85
Smanjenje uslijed ponovnog mjerenja (Napomena 11.)	(17)	(16)	(33)
Smanjenje uslijed isplate	(54)	(24)	(78)
Stanje na 31. decembar 2021.	498	60	558
Povećanja rezervisanja (Napomena 20.)	45	58	103
Smanjenje uslijed ponovnog mjerenja (Napomena 11.)	(35)	(24)	(59)
Smanjenje uslijed isplate	(97)	(36)	(133)
Stanje na 31. decembar 2022.	411	58	469

39. OSTALE OBAVEZE, UKLJUČUJUĆI I RAZGRANIČENJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obračunati a nefakturisani troškovi	3.030	3.131
Obaveze prema zaposlenima	660	568
Obaveze za porez i ostale naknade	555	586
Obaveze prema državnim institucijama	460	501
Obaveze za ostale javne dadžbine	279	-
Obaveze za PDV	36	87
Ostale obaveze	271	63
	5.291	4.936

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

40. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

U okviru redovnih poslovnih transakcija i po fer vrijednosti, a to je vrijednost dogovorena između Društva i povezanih strana, Društvo je imalo slijedeće transakcije sa povezanim stranama:

	Prihodi		Troškovi	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Sprind d.d. Sarajevo (zajednički krajnji vlasnik)	2.954	2.063	11	1.355
AS d.o.o. Jelah Tešanj (većinski vlasnik)	1.512	2.018	157	1.323
Mlin i pekara d.d. Ljubače (zajednički krajnji vlasnik)	300	502	79	675
AC Food d.o.o. Velika Kladuša (zajednički krajnji vlasnik)	462	371	1	292
Vispak d.d. Visoko (zajednički krajnji vlasnik)	330	306	119	340
AS Holding d.o.o. Tešanj (zajednički krajnji vlasnik)	252	205	496	596
Svjetlostkomerc d.d. Visoko (zajednički krajnji vlasnik)	16	64	32	79
AS Logistics d.o.o. Sarajevo (zajednički krajnji vlasnik)	20	25	393	334
ZIM d.d. Zenica (zajednički krajnji vlasnik)	56	13	10	122
Mak Zara d.o.o. Sarajevo (zajednički krajnji vlasnik)	6	7	-	6
Fortitudo d.o.o. Travnik (zajednički krajnji vlasnik)	25	-	-	-
Napredak d.d. Tešanj (zajednički krajnji vlasnik)	-	-	-	1
AS Retail	908	-	2	-
	6.841	5.574	1.300	5.123

Klas d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijski izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

40. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

Na kraju godine sljedeći iznosi obaveza prema, odnosno potraživanja od povezanih lica:

	Potraživanja		Obaveze	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
AS Holding d.o.o. Tešanj (zajednički krajnji vlasnik)	422	4.742	-	271
Sprind d.d. Sarajevo (zavisno društvo)	144	85	414	4
AC Food d.o.o. Velika Kladuša (zajednički krajnji vlasnik)	111	39	13	17
AS d.o.o. Jelah Tešanj (većinski vlasnik)	11	24	88	-
Mak Zara d.o.o. Sarajevo (zajednički krajnji vlasnik)	37	22	-	-
Mlin i pekara d.d. Ljubače (zajednički krajnji vlasnik)	-	-	685	162
Gradska Pekara d.o.o. Novi Travnik (zavisno društvo)	197	-	9	16
Vispak d.d. Visoko (zajednički krajnji vlasnik)	36	-	3.340	4.184
AS Logistics d.o.o. Sarajevo (zajednički krajnji vlasnik)	1	-	73	124
Svjetlostkomerc d.d. Sarajevo (zajednički krajnji vlasnik)	1	-	480	404
Napredak d.d. Tešanj (zajednički krajnji vlasnik)	-	-	-	1
Solana d.d. Tuzla (zajednički krajnji vlasnik)	-	5	-	-
ZIM d.d. Zenica (zajednički krajnji vlasnik)	-	-	-	97
AS Retail d.o.o. Sarajevo	334	-	-	-
BH Master Capital	-	-	43	-
	1.294	4.917	5.145	5.280

Naknade Upravi

Naknade članovima Uprave i osobama na ključnim rukovodećim položajima tokom godine bile su sljedeće:

	2022.	2021.
Bruto plate	169	172
Ostala primanja	2	2
	171	174

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

41. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

41.1 Upravljanje kapitalnim rizikom

Društvo upravlja kapitalom na način da omogućiti nastavak poslovanja i maksimizira povrat vlasnicima nalazeći optimalni odnos duga i kapitala. Struktura finansiranja Društva se sastoji od duga, koji uključuje primljene kredite (Napomena 24.), najmove (napomene 25. i 26.), te ukupnog kapitala Društva (kao što je predstavljeno u Izvještaju o promjenama na kapitalu).

41.1.1 Koeficijent zaduženosti

Uprava prati strukturu izvora finansiranja na mjesečnoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak finansiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora finansiranja.

Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dug	29.090	35.602
Novac i novčani ekvivalenti	(141)	(114)
<i>Neto dug</i>	<u>28.949</u>	<u>35.488</u>
 Kapital	 32.976	 33.105
Neto koeficijent zaduženosti	<u>87.79%</u>	<u>107,20%</u>

41.2 Temeljne računovodstvene politike

Temeljne računovodstvene politike i procedure, uključujući kriterije za priznavanje i osnov za mjerenje za svaku kategoriju finansijske imovine i finansijskih obaveza, uključujući i osnovu po kojoj se priznaju povezani prihodi i rashodi objavljene su u Napomeni 3. uz ove finansijske izvještaje.

41.3 Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijska imovina		
Po amortiziranom trošku	<u>9.200</u>	<u>12.893</u>
	<u>9.200</u>	<u>12.893</u>
 Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	<u>37.621</u>	<u>43.014</u>
	<u>37.621</u>	<u>43.014</u>

41.4 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Računovodstveni i finansijski odjel Društva pruža usluge operacijama, koordinira pristupom domaćem finansijskom tržištu, nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i kamatni rizik), kreditni rizik, likvidni rizik i rizik novčanog toka kamatne stope.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

41. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

41.5 Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti Društvo je primarno izloženo finansijskim rizicima promjena kurseva stranih valuta te promjena kamatnih stopa. Društvo ne posjeduje nikakve derivativne finansijske instrumente za upravljanje izloženosti riziku kamatnih stopa i stranih valuta.

41.6 Upravljanje valutnim rizikom

Društvo obavlja određene transakcije denominirane u EUR. Budući da je Konvertibilna marka (KM) vezana za EUR, Društvo nije izloženo riziku promjene EUR kursa.

Iznosi finansijske imovine i obaveza Društva denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja mogu se prikazati kako slijedi:

<i>(u hiljadama strane valute)</i>	Imovina		Obaveze	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
EUR	745	666	1.746	1.333

41.7 Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo kamatnom riziku budući da pozajmljuje sredstva i po fiksnim i po promjenljivim kamatnim stopama. Izloženost Društva kamatnim stopama na finansijska sredstva i finansijske obaveze su detaljno prikazane u odjeljku Upravljanje rizikom likvidnosti. Izloženost Društva kamatnim stopama na finansijska sredstva i finansijske obaveze su detaljno prikazane u odjeljku Upravljanje rizikom likvidnosti.

41.7.1 Analiza osjetljivosti na kamatne stope

Analize osjetljivosti promjene kamatnih stopa prikazane su na osnovu izloženosti kamatnim stopama za nederivativne finansijske instrumente na datum izvještajnog perioda. Analiza je pripremljena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos finansijskih instrumenata na datum izvještajnog perioda bio nepodmiren čitavu godinu. Koristi se 50 baznih poena (0,5%) umanjenja ili povećanja pri internom izvještavanju o riziku kamatnih stopa i ključnom osoblju Uprave i predstavlja procjenu uprave o razumno mogućim promjenama kamatnih stopa.

U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica, a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene, neto rezultat za godinu koja je završila 31. decembra 2022. bi se smanjio / povećao za iznos od 145 hiljadu KM (2021.: 178 hiljade KM), po osnovu izloženosti kamatnom riziku.

41.8 Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno kao sredstvo za umanjenje rizika i finansijskih gubitaka.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

41. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

41.9 Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva, koja izvršava svoje obaveze u skladu sa smjernicama datim od strane Nadzornog odbora. Društvo je izgradilo odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, finansiranjem putem banaka kao i ostalim izvorima finansiranja, time što konstantno nadgleda procijenjene i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospijuća finansijske imovine i obaveza.

41.9.1 Tabele rizika likvidnosti i kamatne stope

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijuća Društva za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstva na koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospijeuće za nederivativnu finansijsku imovinu

	Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa	Do mjesec dana	1 do 3 mjeseci	3 do 12 mjeseci	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	402	8.460	78	-	93	9.033
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	3,10%	36	73	326	-	-	435
		438	8.533	404	-	93	9.468
31. decembar 2021.							
Bez kamata	-	486	7.924	74	-	93	8.577
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	3,10%	1.240	964	2.686	-	-	4.890
		1.726	8.888	2.760	-	93	13.467

Sljedeća tabela detaljno prikazuju preostala ugovorena dospijuća Društva za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može tražiti da plati.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

41. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

41.9 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

41.9.1 Tabele rizika likvidnosti i kamatne stope (nastavak)

Dospijeće za nederivativne finansijske obaveze

	Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa	Do mjesec dana	1 do 3 mjeseci	3 do 12 mjeseci	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	1.215	9.263	-	-	-	10.478
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	2,18%	3.025	689	2.688	-	-	6.402
Instrumenti po promjenljivoj kamatnoj stopi	2,08%	516	1.017	4.471	5.242	-	11.246
		4.756	10.969	7.159	5.242	-	28.126
31. decembar 2021.							
Bez kamata	-	1.154	7.980	-	-	-	9.134
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	2,24%	5.084	1.631	6.976	-	-	13.691
Instrumenti po promjenljivoj kamatnoj stopi	2,08%	515	1.017	4.471	16.589	-	22.592
		6.753	10.628	11.447	16.589	-	45.417

42. PREUZETE OBAVEZE

Društvo je preuzelo 75 hiljada KM obaveza u 2022. godini (2021.: 61 hiljada KM), koji se odnose na troškove zakupa prostorija i opreme.

43. POTENCIJALNE OBAVEZE

Na dan 31. decembra 2022. godine, protiv Društva su u toku pravni sporovi u ukupnom iznosu 703 hiljada KM (2021.: 1.207 hiljada KM) po osnovu tužbi zaposlenika i poslovnih partnera. Uprava smatra da ovi sudski sporovi uglavnom nemaju osnova. Za ukupno utuženi iznos sporova, Društvo je napravilo rezervisanja u iznosu od 411 hiljada KM (2021: 498 hiljade KM) - Napomena 27., na osnovu procjene za očekivane negativne ishode ovih sporova.

44. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI

Uprava smatra da knjigovodstveni iznosi finansijske imovine i finansijskih obaveza priznati u finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

45. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Između datuma bilansa i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo značajnih događaja koji zahtijevaju objavljivanje.

46. ODOBRAVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijski izvještaji su odobreni od strane Uprave i potpisani za izdavanje dana 23. juna 2023. godine.

Madžid Avdagić

Direktor

